

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор академії, професор

В.І. Аранчій

"20" листопада 2017 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на основі освітньо-кваліфікаційного
рівня молодшого спеціаліста**

**за спеціальністю 073 «Менеджмент» /
напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»**

ступеня вищої освіти «Бакалавр» на 2018 рік

Програму підготували викладачі:

Галич О. А.	декан факультету економіки та менеджменту;
Сазонова Т. О.	голова науково-методичної ради спеціальності «Менеджмент», доцент кафедри менеджменту;
Воронько-Невіднича Т. В.	заступник декана факультету економіки та менеджменту, доцент кафедри менеджменту;
Демиденко Л. М.	доцент кафедри економіки підприємства;
Шульженко І. В.	доцент кафедри менеджменту;
Рудич А. І.	завідувач кафедри економічної теорії та економічних досліджень;
Єгорова О. В.	доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Менеджмент»
17 листопада 2017 р. (протокол № 3).

Голова науково-методичної ради
спеціальності «Менеджмент»,
к.е.н., доцент

_____ Т. О. Сазонова

ВСТУП

Фахове випробування, як форма вступного випробування для вступу на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня, передбачає перевірку здатності до опанування навчальної програми підготовленості вступника до здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» на основі раніше здобутих компетенцій.

Завданням фахового вступного випробування є перевірка у вступників знань, умінь і навичок з навчальних дисциплін «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Статистика», передбачених навчальним планом для підготовки освітнього ступеня «Бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

При складанні фахових вступних випробувань зі спеціальності / напряму підготовки, вступники повинні, відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики бакалавра з менеджменту, показати високу фундаментальну та фахову економічну підготовку, вміння вирішувати організаційно-господарські ситуації діяльності підприємства.

Менеджер повинен знати:

- теорію, методи і функції менеджменту, сучасні концепції лідерства;
- методи обґрунтування управлінських рішень;
- особливості функціональних сфер діяльності організації;
- правила взаємодії, ефективного лідерства, командної роботи, самоменеджменту;
- правила та методи оцінки правових, соціальних та економічних наслідків функціонування організації;
- процедуру аналізу результату діяльності організації, зіставлення їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, визначення перспектив розвитку організації;
- особливості процесу виявлення управлінських проблем, їх аналізу, формування рекомендацій щодо рішення цих проблем і сприяння, при необхідності, виконанню рішень;
- законодавство України, що регламентує підприємницьку, господарську, комерційну, виробничу, заготівельно-переробну діяльність;
- нормативні акти Верховної Ради і Уряду України та інші нормативно-методичні матеріали щодо управління, організації та економіко-фінансових основ функціонування підприємства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Фахові вступні випробування для вступників передбачають виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають їх рівень підготовки.

Тестова перевірка знань з дисциплін «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Статистика» охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями.

Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів:

- а) запитальної (змістовної) частини;
- б) 4 відповіді.

Ці тести є складовою частиною фахового випробування вступників. Оцінювання здійснюється за шкалою від 50 до 100 балів (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність балів вступних фахових випробувань шкалі 50-100

За 4-х бальною шкалою	За шкалою 50-100
2,00-2,06	51
2,07-2,12	52
2,13-2,18	53
2,19-2,24	54
2,25-2,30	55
2,31-2,36	56
2,37-2,42	57
2,43-2,48	58
2,49-2,54	59
2,55-2,60	60
2,61-2,66	61
2,67-2,72	62
2,73-2,78	63
2,79-2,84	64
2,85-2,90	65
2,91-2,96	66
2,97-3,02	67
3,03-3,08	68
3,09-3,14	69
3,15-3,20	70
3,21-3,26	71
3,27-3,32	72
3,33-3,38	73
3,39-3,44	74
3,45-3,50	75

За 4-х бальною шкалою	За шкалою 50-100
3,51-3,56	76
3,57-3,62	77
3,63-3,68	78
3,69-3,74	79
3,75-3,80	80
3,81-3,86	81
3,87-3,92	82
3,93-3,98	83
3,99-4,04	84
4,05-4,10	85
4,11-4,16	86
4,17-4,22	87
4,23-4,28	88
4,29-4,34	89
4,35-4,40	90
4,41-4,46	91
4,47-4,52	92
4,53-4,58	93
4,59-4,64	94
4,65-4,70	95
4,71-4,76	96
4,77-4,82	97
4,83-4,88	98
4,89-4,94	99
4,95-5,00	100

Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. По кожному завданню передбачається 4 варіанти відповіді, з яких вступник повинен вибрати правильну. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за виконання тестових завдань становить 100 балів.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, які при складанні фахового вступного випробування отримали не менше 68 балів.

Тривалість фахового вступного випробування – 1 година.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

ДИСЦИПЛІНА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва

Предмет та об'єкт дослідження курсу «економіка підприємства». Методи дослідження в економіці підприємства.

Поняття підприємства. Характеристика підприємства як юридичної особи. Напрями діяльності підприємства. Підприємство з виробничо-технічної, організаційної, соціальної, економічної, інформаційної, екологічної, адміністративно-правової точок зору.

Структуризація підприємства. Організаційна структура підприємства. Структура управління підприємства.

Сутність підприємництва як форми господарювання підприємств. Ознаки підприємництва. Принципи підприємництва. Суб'єкти підприємництва.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Види підприємств залежно від форм власності. Види підприємств залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду. Види підприємств залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу. Види підприємств залежно від правового статусу та форми господарювання. Види підприємств за територіальним підпорядкуванням. Види підприємств залежно від структури виробництва.

Класифікація господарських товариств. Особливості функціонування акціонерних товариств. Особливості функціонування товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості функціонування товариств з додатковою відповідальністю. Особливості функціонування повних товариств. Особливості функціонування командитних товариств.

Підприємства колективної власності. Фермерське господарство. Орендне підприємство. Державне унітарне підприємство. Державне комерційне підприємство. Казенні підприємства. Комунальне унітарне підприємство.

Державне (комунальне) господарське об'єднання. Асоціація. Корпорація. Консорціум. Концерн. Інші форми об'єднань підприємств.

Тема 3. Структура та управління підприємством

Організація управління. Елементи системи управління. Апарат управління підприємством. Механізм управління підприємством. Принципи управління підприємством. Функції управління підприємством. Функцій управління виробництвом продукції. Методи управління підприємством. Зв'язки елементів структури управління.

Лінійна структура управління підприємством. Лінійно-штабна структура управління підприємством. Функціональна структура управління підприємством. Дивізійна структура управління підприємством. Матрична структура управління підприємством. Множинна структура

управління підприємством.

Тема 4. Ринок і продукція

Сутність та функції ринку. Ринок чистої конкуренції. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок. Ринок чистої монополії. Умови, необхідні для здійснення обміну. Суб'єкти товарного ринку. Організаційно-економічні умови функціонування товарного ринку. Чинники, що визначають роль товарного ринку.

Інфраструктура товарних ринків. Функції інфраструктури товарного ринку. Елементи інфраструктури товарного ринку.

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура» та «асортимент» продукції, що виробляється, «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства». Характеристика видів продукції. Товарна політика підприємства і механізм її здійснення.

Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони.

Тема 5. Планування діяльності підприємства

Сутність планування та плану. Основні принципи планування. Основні види планів підприємства. Перспективне планування. Середньостроковий план. Поточне планування. Директивні плани. Індикативні плани. Сутність стратегії діяльності підприємства. Основні завдання формування стратегії підприємства. Послідовність розробки стратегічного плану підприємства. Розділи стратегічного плану підприємства.

Стратегія виживання. Стратегія стабілізації. Стратегія розвитку (росту). Стратегії концентрованого росту. Стратегії інтегрованого розвитку. Стратегії диверсифікації діяльності. Стратегії перегрупування сил з метою підвищення ефективності.

Розділи тактичних планів підприємства. Складові оперативного планування підприємства. Завдання оперативного планування.

Система планів економічного та соціального розвитку підприємства. Соціально-трудові проблеми. Завдання плану соціального розвитку колективу. Методи складання планів соціального розвитку.

Тема 6. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Сутність понять «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Основні завдання управління трудовими ресурсами на підприємстві. Структура персоналу підприємства. Показники наявності та руху персоналу. Кадрова політика підприємства. Продуктивність праці та класифікація чинників, що на неї впливають.

Сутність, функції та принципи заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок і окладів окремих працівників. Форми мотивації праці робітників. Форми та системи преміювання на підприємстві. Методи

планування фонду оплати праці. Методика нормування витрат праці на підприємстві. Методичні інструменти аналізу чисельності працівників та фонду оплати праці підприємства. Поняття «гнучкого тарифу». Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності.

Зміст плану з праці та порядок його розробки. Планування потреб підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання.

Тема 7. Капітал підприємства

Сутність та види капіталу. Сутність авансованого та власного капіталу підприємства. Поняття та класифікація основних засобів. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Показники економічної ефективності використання основних засобів. Функціональна роль матеріально-речових елементів основних виробничих фондів. Методика визначення суми амортизації основних фондів. Відтворення основних засобів підприємства, умови та форми здійснення.

Сутність, склад та структура оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів.

Нематеріальні ресурси і активи підприємства. Вимоги до документального оформлення нематеріальних активів. Ефект від використання нематеріальних активів.

Тема 8. Інвестиції та інноваційна діяльність

Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Мета та завдання інвестиційної діяльності. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності. Реальні інвестиції. Фінансові інвестиції. Напрями фінансових інвестицій підприємства. Прямі та непрямі інвестиції. Приватні та державні інвестиції. Іноземні інвестиції.

Виробничі інвестиції (капітальні вкладення). Відтворювальна та технологічна структура капітальних вкладень. Класифікація капітальних вкладень за призначенням, за способом здійснення будівельно-монтажних робіт, за джерелами фінансування, за формою власності.

Абсолютна та порівняльна ефективність капітальних вкладень.

Сутність та види інновації. Локальні та глобальні інновації. Інноваційний продукт. Вимоги до інноваційної продукції.

Технопарк. Технополіс. Бізнес-інкубатор. Венчурні (ризикові) підприємства.

Інноваційні процеси та джерела їх формування. Стадії інноваційного процесу. Логічні форми інноваційного процесу.

Сутність інноваційної діяльності, суб'єкти й об'єкти.

Види ефективності інноваційної діяльності. Сумарний економічний ефект від реалізації інноваційної діяльності. Вартісна оцінка результатів від впровадження інноваційних проектів.

Сутність науково-технічного прогресу. Еволюційна форма НТП.

Револьюційна форма НТП. Науково-технічна революція (НТР). Ряд особливостей НТР.

Технічний напрям НТП. Технологічний напрям НТП. Агрохімічний напрям НТП. Біологічний напрям НТП. Організаційно-економічний напрям НТП.

Оцінка економічної ефективності НТП.

Тема 9. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Поняття та характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Технічний розвиток виробництва.

Поняття, види та чинники формування виробничої потужності підприємства. Методичні принципи розрахунку виробничої потужності підприємства. Використання виробничої потужності підприємства. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства. Чинники, що впливають на ефективне використання виробничої потужності підприємства. Фонд часу обладнання та методика його визначення. Визначення та аналіз динамічних показників виробничої потужності підприємства.

Тема 10. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Формування виробничого процесу та його структура. Види виробничих процесів. Принципи організації виробничих процесів. Види спеціалізації на підприємстві. Одиничне виробництво. Серійне виробництво. Масове виробництво. Порівняльна характеристика типів виробництва. Характеристика робочих місць згідно з типом виробництва.

Методи організації виробництва. Потокове виробництво. Потокові лінії. Умови запровадження потокового виробництва.

Виробничий цикл та його структура.

Показники якості продукції. Методи визначення якості продукції. Стандартизація та сертифікація продукції.

Тема 11. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Загальна характеристика витрат підприємства та їх класифікація. Поняття собівартості продукції. Індивідуальна собівартість. Галузева собівартість. Нормативна собівартість. Планова собівартість продукції. Фактична собівартість. Кошторисна собівартість. Цехова собівартість.

Планування собівартості продукції. Статті та елементи калькуляції собівартості продукції. Методи калькулювання собівартості продукції. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції. Склад витрат виробництва та обігу, що включаються у собівартість продукції. Витрати, що не включаються у собівартість продукції.

Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції.

Тема 12. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Система оцінки обсягів продукції. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства.

Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства. Механізм формування доходів від операційної діяльності. Цінова політика як чинник формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. Аналіз напрямів забезпечення ефективної цінової політики. Характеристика ціноутворюючих чинників.

Планування доходів підприємства: поняття, завдання, етапи, методи. Особливості формування доходів від операційної діяльності в аграрному виробництві. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Сутність, функції та значення прибутку. Джерела утворення прибутку та його розподіл. Механізм формування та використання чистого прибутку підприємства у взаємозв'язку з основними видами його діяльності. Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства.

Тема 13. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Поняття «розвиток»; його роль, місце і значення в господарській діяльності. Основні форми розвитку підприємств. Концепції та сучасні моделі розвитку підприємств.

Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств (організацій) та об'єднань. Методичний інструментарій аналізу процесів розвитку на підприємстві. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації господарюючих суб'єктів.

Реструктуризація підприємств. Оперативна реструктуризація. Стратегічна реструктуризація. Часткова реструктуризація. Управлінська реструктуризація. Технічна реструктуризація. Організаційно-правова реструктуризація. Фінансова реструктуризація. Варіанти виконання реструктуризації.

Тема 14. Економічна безпека та антикризова діяльність підприємства

Характеристика економічної безпеки та фактори впливу на економічну безпеку підприємства. Стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства.

Поняття про банкрутство підприємства. Види банкрутства підприємства. Фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Основні етапи порушення справи про банкрутство підприємства. Правові засади регулювання банкрутства підприємств в Україні.

Санація суб'єктів господарювання. Цілі та форми санації. Класифікація санаційних заходів. Державна підтримка підприємствам в ході санації.

Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Особливості ліквідації підприємств. Форми ліквідації підприємств.

Рекомендована література

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: [підруч.] В.Г. Андрійчук. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.
2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу :[підруч.] / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2013. – 779 с.
3. Бойчик І. М. Економіка підприємств: навч. посіб. – [2-ге вид., доп. і перероб.] / І.М. Бойчик. – К. : Атіка, 2007. – 528 с.
4. Гетьман О.О. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – К., Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
5. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
6. Економіка підприємств: підручник / Ф. В. Горбонос [та ін.]. – К. : Знання, 2010. – 463 с.
7. Захарченко В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В. І. Захарченко, О. В. Балахонова, М. М. Меркулов. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 300 с.
8. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: підручник / О. О. Непочатенко. – К. : ЦУЛ, 2013. – 504 с.
9. Петрович М.Й. Економіка і фінанси підприємства : підручник / Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 406 с.
10. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / І. В. Сіменко. – К. : Ліра-К, 2013. – 384 с.
11. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: [посіб.] / Р.А. Слав'юк. – К.: ЦУЛ, 2002. – 199 с.
12. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : [навч. посіб.] / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2003. – 432 с.
13. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: [підруч.] / О.С. Філімоненков. – К.: Ельга, 2002. – 368 с.
14. Шваб Л. І. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2007. – 568 с.
15. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України : навч. посіб. / Н. О. Шпак, О. В. Пирог. – К. : Ліра-К, 2015. – 288 с.
16. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ: Ліра-К, 2015. – 498 с.
17. Ярошевич Н. Б. Підприємництво і менеджмент навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. – К. : Ліра-К, 2014. – 408 с.

ДИСЦИПЛІНА «МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту.

Закони та закономірності менеджменту: закон відповідності систем цілям; закон відповідності організації системи зовнішньому середовищу; закон інтеграції управління; закон економії часу; закон інерції системи; закон еластичності системи; закон безперервного вдосконалення системи.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Принципи цілеспрямованості. Принцип ієрархічності. Принцип динамічної рівноваги. Принцип економічності управління. Принцип урахування інтересів. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Тема 3. Історія розвитку менеджменту.

Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні.

Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; школа людських відносин; школа поведінських наук; емпірична школа, школа «соціальних систем», нова школа. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.

Вклад у розвиток управлінської науки зарубіжних та вітчизняних вчених.

Розвиток управлінської науки в Україні.

Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 4. Організація як об'єкт управління.

Поняття організації. Ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змін. Різновиди організації: органістичні та механістичні, прості та складні, формальні та неформальні. Загальні риси організацій: ресурсний, вертикальний та горизонтальний поділ праці, залежність від зовнішнього оточення, об'єктивність управління, структуризація.

Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Ефекти синергії. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».

Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямої дії. Загальні характеристики зовнішнього середовища: об'єктивність, взаємозв'язок факторів, складність, динамічність, невизначеність. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.

Культурні організації.

Типи організацій в Україні.

Тема 5. Функції та технологія менеджменту.

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація та характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту.

Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: ціле визначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішень, зворотній зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, мінливість, стійкість.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок.

Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення місії та цілей, оцінка сильних та слабких боків організації, розроблення стратегії. Базові стратегії. Оперативне планування на засадах застосування адміністративних та економічних важелів. Тактика, політика, процедура, правила. Загальна характеристика бізнес-планування.

Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації. Ієрархічна підпорядкованість, субординація цілей організації. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями.

Тема 7. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна

координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія та взаємовплив структур організації. Сутність організаційної структури управління та їх роль в досягненні мети. Елементи структури. Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Комбіновані організаційні структури управління. Єдиноначальність: поняття, сутність. Централізація та децентралізація.

Принципи побудови організаційних структур управління. Фактори, які впливають на формування організаційної структури. Критерії оцінки організаційної структури управління. Методи вибору організаційної структури управління. Проектування організаційних структур управління. Формування структурних елементів.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту.

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. Теорії та моделі процесів мотивування: змістовний та процесний підходи. Співставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту.

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функцій контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотній зв'язок при контролі. Види управлінського контролю.

Тема 10. Методи менеджменту.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 11. Управлінські рішення.

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Тема 12. Інформація та комунікації в менеджменті.

Поняття та характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікацій. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги та недоліки.

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації

Тема 13. Керівництво та лідерство.

Поняття та загальна характеристика лідерства. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва та континууму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Особливості національних систем керівництва.

Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 14. Відповідальність та етика в менеджменті.

Сутність відповідальності та етики в менеджменті.

Зміст юридичної відповідальності: дотримання конкретних державних законодавчих актів, інструкцій, норм тощо. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації.

Перевага та недоліки соціальної відповідальності. Сутність та значення соціальної поведінки. Етична поведінка як сукупність вчинків та дій людей.

Причини неетичної поведінки.

Заходи щодо забезпечення етичної поведінки.

Тема 15. Організаційні зміни та ефективність менеджменту.

Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Організаційні зміни та управління ними. Моделювання процесу організаційних перетворень. Опір змінам. Система подолання опору організаційних змін.

Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління.

Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад і методи визначення.

Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.

Рекомендована література

1. Бай С.І. Менеджмент організацій. / С.І. Бай. – К.: КНТЕУ. – 2008. – 174 с.

2. Басовский Л. Е. Менеджмент: [учеб. пособ.] / Л. Е. Басовский. – М. : ИНФРА-М, 2007. – 216 с.
3. Бєсєдін М.О. Основи менеджменту: оціночно-ситуаційний підхід (модульний варіант): [підручник] / М.О. Бєсєдін, В.М. Нагаєв. – К.: ЦНЛ, 2005. – 496 с.
4. Василенко В.В. Теорія та практика розробки управлінських рішень: [навч. посіб.] / В.В. Василенко. – К.: ПУЛ, 2002. – 420 с
5. Виханський О.С. Менеджмент. [учебник.] – 3-є изд. / О.С. Виханський, А.И. Наумов. – М.: Гардарики, 2000. – 528 с.
6. Герчикова И.Н. Менеджмент: [учебник] / И.Н. Герчикова. – М.: ЮНИТИ, 2005. – 501 с.
7. Гудзинський О. Д. Менеджмент підприємницької діяльності [Текст] : [навч. посіб.] / О. Д. Гудзинський, С. М. Судомир, Т. О. Гуренко : заг. ред. О. Д. Гудзинського ; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. - К. : ІПК ДСЗУ, 2010. - 321 с.
8. Завадський Й.С. Менеджмент:Management: підруч. [для студ. вищ. економ. навч. закл.] [у 3-х томах]/ Й.С. Завадський. – [Т.1.] – К.: УФІМіБ, 2002. – 542с.
9. Завадський Й.С. Менеджмент: Management підруч. [для студ. вищ. економ. навч. закл.] [у 3-х томах] / Й.С. Завадський. – [Т.2.] – К.: Видавництво Європейського університету, 2002, – 640с.
10. Кожушко Л. Ф. Менеджмент [Текст] : [навч. посіб.] / Л. Ф. Кожушко, Т. О. Кузнецова ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : НУВГП, 2010. - 346 с.
11. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: [підручник.] Вид. 2-ге, випр. і доп. / О.Є.Кузьмін – К.: Академвидав, 2007. – 464 с.
12. Лепейко Т. І. Менеджмент [Текст] : [навч. посіб.] / Лепейко Т. І., Миронова О. М. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. - 204 с.
13. Менеджмент: [учебное пособие] / Рук. авт. кол.: В.Г.Ильющенко и Г. К. Губерная. / – Донецк: ДонГУУ, 2008. – 439 с.
14. Менеджмент: [навч. посіб.] / за ред. С.І. Михайлова. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 416 с.
15. Мескон М.Х. Основы менеджмента: Пер. с англ. / Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. – М.: Дело, 2003. – 702 с.
16. Осовська Г.В. Основи менеджменту: [підручник] Видання 3-є, перероблене і доповнене / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: «Кондор», 2006. – 664 с.
17. Охріменко А.Г. Основи менеджменту: [навч. посіб.] / Охріменко А.Г. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 130 с.
18. Пилипенко С.М. Менеджмент: [навч. посіб.] / Пилипенко С.М., Пилипенко А.А., Оленко В.І. – Харків: Вид. ХДЕУ. 2002. – 208 с.
19. Потьомкін С. К. Менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Потьомкін С. К., Козлова І. М., Яндола К. О. ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2009. - 276 с.
20. Райченко А.В. Общий менеджмент: [учебник] / А.В. Радченко. – М.: ИНФРА – М. 2005. – 384 с.

21. Рудінська, О. В. Менеджмент: [навч. посіб.] / О. В. Рудінська, С. Л. Яроміч, І. О. Молоткова. – Ніка-Центр, 2002. – 320 с.
22. Рульєв В.А. Менеджмент. [навч. посіб.] / Рульєв В.А., Гуткевич С.О. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 312 с.
23. Стадник В. В. Менеджмент [Текст] : підручник / В. В. Стадник, М. А. Йохна. - 2-ге вид., випр. і допов. - К. : Академвидав, 2010. - 472 с.
24. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту : [навч. посіб.] / М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2007. – 304 с.
25. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : [підручник] / Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2003. – 608 с.
26. Друкер П. Ф. Практика менеджмента. /П.Ф. Друкер – М.: Издательский дом «Вильямс», 2011. – 208 с.
27. Друкер П. Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. /П.Ф. Друкер – М.: Издательский дом «Вильямс», 2011. – 328 с.
28. Дункан Джек У. Основополагающие идеи в менеджменте: Уроки основоположников менеджмента и управленческой практики/ Дункан Джек У. [Пер. с англ.] – М.: Дело, 2006. – 272 с.
29. Прийняття управлінських рішень. [навч. посіб.] за ред. Ю. Є. Петруні. -2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.
30. Фатхутдинов, Р. А. Управленческие решения [Текст] : учеб. для вузов / Р. А. Фатхутдинов. – 4-е изд., перераб. и доп. - М. : ИНФРА - М, 2011. – 281 с.
31. Хмурова В. В. Менеджмент підприємницької діяльності [Текст] : [навч. посіб.] / В. В. Хмурова ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - К. : КНУТД, 2011. - 247 с.
32. Черваньов Д. Менеджмент : Терміни, тексти, вправи, завдання. Навчальні конкретні ситуації (кейси). Проблематика курсових, випускних, дисертаційних робіт : підручник. / Д. Черваньов. – К. : Вид.- поліграф. центр " Київський університет, 2010. – 853 с.
33. Шегда А.В. Менеджмент: [навч. Посіб.] / А.В. Шегда. – К.: Знание, 2002. – 583
34. Эддаус М. Методы принятия решений : [учеб.пособ.] / М. Эддаус, Р. Стенсфилд. – К. : МАУП, 2000. – 256 с.

ДИСЦИПЛІНА «СТАТИСТИКА»

Тема 1. Методологічні засади статистики.

Загальне поняття статистики. Предмет статистики як суспільної науки. Галузі статистичної науки. Організація єдиної системи обліку та статистики в Україні. Нормативно-інструктивна база проведення статистичних досліджень в Україні. Основні категорії та поняття статистики (статистична сукупність, одиниці сукупності, статистичні ознаки, варіація, варіанти, частоти, статистична закономірність). Метод статистики. Статистична методологія. Етапи статистичних досліджень. Класифікація статистичних методів

відповідно до етапів статистичного дослідження.

Тема 2. Статистичне спостереження.

Поняття статистичного спостереження, основні вимоги щодо його здійснення. Основні елементи статистичного спостереження (об'єкт, предмет, суб'єкт, мета, завдання тощо). Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження: перепис, облік, спеціальні спостереження, опитування, звітність. Суцільні та несуцільні спостереження. Несуцільні спостереження: обстеження основного масиву, монографічне обстеження, анкетне обстеження, моніторинг. Форми державних спостережень. Види, реквізити, порядок складання та подачі статистичної звітності. Види опитування: анкетування, інтерв'ю, експертна оцінка. Робочі документи статистичного спостереження: план спостереження, програма спостереження, статистичні формуляри та допоміжні документи. Помилки статистичного спостереження (реєстрації та репрезентативності, випадкові та систематичні) Арифметичний і логічний контроль результатів спостереження на наявність помилок.

Тема 3. Зведення та групування статистичних даних.

Сутність статистичного зведення. Попередня підготовка зібраних в ході дослідження даних до аналізу: перевірка, систематизація, обробка, підсумовування даних і представлення їх у формі статистичних таблиць. Побудова та правила оформлення статистичних таблиць. Ряди розподілу та їх елементи. Варіаційні, атрибутивні та ранжирувані ряди розподілу. Дискретні та інтервальні варіаційні ряди. Визначення завдань аналізу рядів розподілу. Статистичне групування, його суть і завдання. Види статистичних групувань: структурне, типологічне, аналітичне, просте, комбінаційне, вторинне. Методологія статистичних групувань. Послідовність побудови інтервального ряду розподілу. Групувальні ознаки. Класифікація та розподіл на групи в статистиці. Побудова ранжированого ряду. Визначення кількості груп. Визначення величини інтервалу. Особливості групування малих сукупностей. Обчислення статистичних характеристик ряду розподілу. Представлення даних у формі статистичних таблиць. Види статистичних таблиць. Основні правила оформлення таблиць.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники.

Поняття та види статистичних показників. Кількісні та якісні показники. Абсолютні показники, їх одиниці виміру. Відносні показники, їх види (динаміки, планового завдання, виконання плану, структури, порівняння, координатії, інтенсивності) і форми виразу. Середні величини як характеристики ряду. Формули ступеневої середньої зважені та незважені. Об'ємні середні величини (арифметична, геометрична, гармонійна, хронологічна та інші). Структурні середні показники (мода і медіана), особливості їх визначення для різних видів рядів розподілу. Показники варіації.

Тема 5. Аналіз рядів розподілу.

Поняття про статистичні ряди розподілу. Поняття варіації ознак. Показники оцінки варіації (розмах варіації, середнє лінійне відхилення, середнє квадратичне відхилення, дисперсія, коефіцієнти варіації – лінійний, квадратичний, осциляції). Загальна, міжгрупова і внутрішньогрупова дисперсія, правило їх додавання. Графічне зображення рядів розподілу. Основні форми статистичних розподілів. Поняття центральної тенденції ряду розподілу. Моменти статистичного розподілу. Характеристика асиметрії і ексцесу. Аналіз подібності розподілів. Статистична оцінка параметрів розподілу. Закони розподілу вибірових характеристик.

Тема 6. Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів.

Статистична оцінка параметрів розподілу. Закони розподілу вибірових характеристик. Статистична оцінка, вибіровий розподіл, щільність імовірності для кожної із оцінок. Концентрація як характеристика варіаційного ряду розподілу. Оцінка, яка визначається одним числом, називається точковою. Характеристика генеральної сукупності: основні точкові оцінки, середня арифметична, різниця середніх двох генеральних сукупностей, середнє квадратичне відхилення, частка ознаки, сумарні параметри генеральної сукупності. Закони розподілу вибірових характеристик. Теоретичний розподіл. Закон Гауса. Нормальний розподіл ймовірностей.

Тема 7. Вибірковий метод.

Суцільні та несучільні дослідження. Види несучільних досліджень (вибірове, монографічне, основного масиву тощо). Загальне поняття вибірового методу статистичного спостереження. Теоретичні основи вибірового методу. Переваги та недоліки вибірового дослідження. Генеральна та вибірова сукупності. Репрезентативність. Теорія імовірності як теоретична основа вибірового методу. Організація вибірового спостереження. Етапи проведення вибірового дослідження. Визначення генеральної та вибірової сукупності для конкретних видів статистичного дослідження. Обсяг вибірки. Способи відбору одиниць до вибірової сукупності: випадковий, цілеспрямований, механічний, серійний (кластерний), багатоступеневий (комбінований), типовий, метод квот, стихійної вибірки, метод «снігового клубка» та ін. Схеми відбору: повторний і без повторний. Помилки вибірового спостереження, їх визначення при різних способах відбору. Помилки репрезентативності: систематичні, випадкові. Середня та гранична помилки вибірки. Поширення вибірових даних на генеральну сукупність: прямий розрахунок, метод коефіцієнтів.

Тема 8. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Факторні та результативні ознаки. Однофакторний та багатфакторний (множинний) зв'язок між показниками. Прямий та обернений зв'язок між показниками. Функціональний та стохастичний зв'язок. Кореляційний зв'язок

(прямолінійний та криволінійний). Види взаємозв'язків соціально-економічних явищ. Статистичні методи вивчення різних видів взаємозв'язків. Аналітичне групування. Дисперсійний аналіз. Основні завдання дисперсійного аналізу. Загальнотеоретичні основи дисперсійного методу аналізу. Алгоритм однофакторного дисперсійного аналізу; алгоритм двофакторного дисперсійного аналізу. Кореляційно-регресійний аналіз: однофакторний, двофакторний та багатфакторний. Завдання та загальнотеоретичні основи кореляційно-регресійного методу аналізу. Етапи проведення кореляційно-регресійного аналізу. Рівняння регресії, визначення його параметрів. Криволінійна регресія. Коефіцієнт кореляції, його оцінка. Оцінка достовірності виявленого зв'язку. Інтерпретація розрахованих під час аналізу статистичних характеристик. Біваріантний аналіз (χ^2 -тест).

Тема 9. Аналіз інтенсивності динаміки.

Статистичні ряди динаміки, їх види та правила побудови. Види рядів динаміки: абсолютних, відносних та середніх величин; одно- та багатовимірні ряди, паралельні, ряди взаємопов'язаних величин. Аналітичні показники рядів динаміки (абсолютний приріст, коефіцієнт та темп зростання, темп приросту, абсолютне значення 1% приросту): базисні, ланцюгові та середні. Середні показники динамічного ряду.

Тема 10. Аналіз тенденцій розвитку і коливань.

Поняття тенденції розвитку. Побудова динамічних рядів – об'єднання попередніх результатів дослідження з новими даними. Прийоми аналізу рядів динаміки: укрупнення періодів; середня ковзна; аналітичне вирівнювання. Характеристика основної тенденції та оцінка коливань і сталості. Прийоми обробки динамічних рядів: приведення до однієї основи, змикання ряду, екстраполяція, інтерполяція. Особливості кореляційного аналізу ряду динаміки. Статистичні прийоми виміру сезонних коливань.

Тема 11. Індексний метод.

Статистичні індекси, техніка їх обчислення та зміст. Завдання індексного аналізу. Індивідуальні та загальні індекси. Агрегатний індекс як основна форма індексу. Індексована величина. Елімінована величина. База порівняння. Значення індексів в аналізі соціально-економічних явищ. Середньозважені індекси. Середні арифметичні та гармонійні індекси. Система індексів для характеристики динаміки складного явища. Індексні ряди. Індеси середніх величин. Ряди індексів цін. Види соціально-економічних індексів, їх взаємозв'язок. Територіальні індекси, особливості їх обчислення.

Тема 12. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти.

Статистичні таблиці, їх види та правила оформлення. Основні елементи статистичної таблиці: підмет і присудок. Прості, групові, комбінаційні статистичні таблиці. Правила оформлення таблиць..

Використання графічного методу в статистичних дослідженнях. Основні елементи статистичного графіка. Поле графіка. Геометричні знаки. Просторові орієнтири. Масштабні орієнтири. Експлікація графіка. Діаграми. Картограми. Картодіаграми. Лінійна діаграма. Стовпчикові діаграми. Різновиди стовпчикової діаграми: гістограма. Стрічкові діаграми. Секторні діаграми. Прямокутні діаграми. Квадратні діаграми. «Знак Варзара». Колові діаграми. Радіальні діаграми: замкнуті і спіральні. Метод фігур-знаків. Картограми і картодіаграми. Правила побудови графіків. Вибір оптимального виду графічного зображення різних статистичних даних (ряди розподілу, середні величини, ряди динаміки, сезонні коливання тощо). Можливості наочного представлення результатів статистичного дослідження за допомогою презентації.

Рекомендована література

1. Бек В.Л. Теорія статистики : [навч. посібник] / В. Л. Бек. – К. : Центр навчальної літератури, 2002. – 288 с.
2. Вашків П. Г. Теорія статистики : [навч. посібник] / П. Г. Вашків. – К. : Либідь, 2001. – 320 с.
3. Годин А. М. Статистика: учебник / А. М. Годин. – Москва: Дашков и К°, 2012. – 451 с.
4. Горкавий В. К. Статистика: [навч. посібник] / В. К. Горкавий. – К. : Алерта, 2012. – 608 с.
5. Горкавий В. К. Статистика: підручник / В. К. Горкавий. – (2-ге вид., перероб. і допов.). – К. : Аграрна освіта, 2009. – 512 с.
6. Елисеева И. И. Статистика: [углубленный курс]: учебник для бакалавров / И. И. Елисеева и др.]. – Москва: Юрайт: ИД Юрайт, 2011. – 565 с.
7. Єріна А. М. Статистика : підручник / А. М. Єріна, З. О. Пальян. – К. : КНЕУ, 2010. – 351 с.
8. Єріна А. М. Теорія статистики : практикум / А. М. Єріна, З. О. Пальян. - 7-ме вид., стереотипне. – К. : Знання, 2009. – 255 с.
9. Єріна А. М. Статистика : підручник / А. М. Єріна, З. О. Пальян. – К. : КНЕУ, 2010. – 351 с.
10. Закон України «Про державну статистику» № 2614-XII від 17.09.1992 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
11. Кулинич О. І. Теорія статистики : підручник / О. І. Кулинич, Р. О. Кулинич. – 5-те видання, перероб. і доп. – К. : Знання, 2010. - 239 с.
12. Лекції з теорії і методів вибіркових обстежень : навчальний посібник для студентів-магістрів / О. І. Василик, Т. О. Яковенко ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. – 207 с.
13. Лугінін О. Є. Статистика: [підручник] / О.Є. Лугінін, С. В. Білоусова. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 580 с.
14. Мармоза А. Т. Статистика : підручник / А. Т. Мармоза. – К. : КНТ :

Ельга-Н, 2009. – 895 с.

15. Мармоза А. Т. Статистика сільського господарства : [навч. посібник] / А. Т. Мармоза. – К. : Ельга, 2007. – 696 с.

16. Мармоза А. Т. Практикум з математичної статистики : навчальний посібник / А. Т. Мармоза. – К. : Кондор, 2009. – 264 с.

17. Мармоза А. Т. Практикум з сільськогосподарської статистики : [навч. посібник] / А. Т. Мармоза. – К. : Кондор, 2005. – 450 с.

18. Ниворожкина Л. И. Статистика: учебник для бакалавров: учебник / Л. И. Ниворожкина. – Москва: Дашков и К^о: Наука–Спектр, 2011. – 415 с.

19. Опря А.Т. Статистика (для дистанційної та заочної форм навчання) [навч. посібник] / А.Т.Опря, О.В.Єгорова. – Полтава : РВВ ПДАА, 2007. – 358 с.

20. Опря А.Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). (2-ге вид., перероб. і допов.)/ Опря А.Т., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Кононенко Ж. А. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 536 с.

21. Опря А.Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань) : [навч. посібник] / А.Т.Опря. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 447 с.

22. Статистика : [підручник] / [С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Еріна та ін.] / [за наук. ред. С. С. Герасименка] ; вид. 2-е, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2000. – 467 с.

23. Статистика для економістів : навчальний посібник / Р. М. Моторин, Е. В. Чекотовський. - 2-ге вид., виправ. і допов. – К. : Знання, 2011. – 429 с.

24. Статистика: теория и практика в Excel: учебное пособие/ В. С. Лялин, И. Г. Зверева, Н. Г. Никифорова. – Москва : Финансы и статистика: Инфра-М, 2010. – 446 с.

25. Тарасенко І. О. Статистика: Навчальний посібник. / І. О. Тарасенко – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 344 с.

26. Теорія статистики : навчальний посібник / С. О. Матковський, О. Р. Марець; 2-ге вид., стереотип. – К. : Знання, 2010. - 534 с.

27. Ткач Є. І. Загальна теорія статистики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Ткач Є. І., Сторожук В. П. - [3-тє вид.] – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 442 с.

28. Тринько Р. І. Основи теоретичної і прикладної статистики : навчальний посібник / Р. І. Тринько, М. Є. Стадник. – К. : Знання, 2011. – 397 с.

29. Уманець Т.В. Статистика: [навч.посібник] / Т.В. Уманець, Ю.Б. Пігарєв. – К. : Вікар, 2003. – 623 с.

30. Уманець Т. В. Економічна статистика : [навч. посібник] / Т. В. Уманець, Ю. Б. Пігарєв. – К. : Вікар, 2005. – 367 с.

31. Чекотовський Є.В. Основи статистики сільського господарства: [навч. посібник] / Є. В. Чекотовський. - К. : КНЕУ, 2001. – 421 с.

32. Чекотовський Е. В. Історія статистичної науки : навчальний посібник / Е. В. Чекотовський. – К. : Знання, 2011. – 495 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Критерії оцінки вступного випробування.....	4
Зміст вступного випробування в розрізі дисциплін.....	6
Дисципліна «Економіка підприємства».....	6
Дисципліна «Менеджмент».....	12
Дисципліна «Статистика».....	17

